

NEWS

De supermarkt die boven verbouwt

Over gebouwen die verbouwen wat ze verkopen, en de schermen die de kringloop vertellen.

18 september 2026, Tobias Engl

De krop sla in de uitstalling heeft een korte reis achter de rug. Drie verdiepingen, met de goederenlift, dezelfde ochtend geoogst op het dak van het gebouw waarin hij nu wordt verkocht. Geen vrachtwagen, geen groothandelsmarkt, geen nacht in de koelcel. Wat hier ligt, is vandaag geoogst, een paar meter boven de hoofden van de klanten.

Het idee is oud en wordt nu praktisch. Een supermarkt verbruikt ruimte, energie en warmte, en op het dak ligt meestal niets dan grind. Zet er een kas neer en de rekensom draait om. De restwarmte van de koelvitruines verwarmt de kweekbedden. Het regenwater van het dak geeft ze water. Wat boven groeit, ligt dagelijks vers beneden in de uitstalling, zonder ook maar één kilometer transport.

Het blijft niet bij het dak. In de kelder groeien paddenstoelen op het koffiedik van het café bij de ingang. Resten die vroeger in de container belandden, worden aarde, voer, nieuwe groei. Zo'n gebouw gooit stoffen niet weg, maar geeft ze door, van de kelder tot op het dak.

Op dit punt komt het scherm om de hoek kijken, en wel als het tegendeel van decoratie. Een kringloop die niemand ziet, blijft een bewering. ScreenWay maakt hem zichtbaar. Boven de groenteafdeling toont een scherm wat er vandaag boven is geoogst, hoeveel daarvan er nog is, wat er in de kas op dit moment wordt geteeld en hoe het klimaat is. De gegevens

komen uit het gebouw zelf - van de sensoren in het dakbed, uit de kassa, uit het oogstlogboek. ScreenWay bouwt de kweekbedden niet. Het verbindt wat toch al meet, en vertaalt dat in iets wat een mens in het voorbijgaan ziet en begrijpt.

Nog is dit de uitzondering, een paar proefdaken in een paar steden. Maar de richting staat vast. Versheid wordt weer iets lokaals, herkomst iets wat niemand hoeft te geloven, omdat iedereen het kan zien, een meter naast de sla. Een supermarkt die boven verbouwt, verkoopt uiteindelijk meer dan levensmiddelen. Hij verkoopt de korte afstand tussen kweekbed en winkelmandje, en hij laat die zien, verdieping voor verdieping.